

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **Ing. M. N.**, zastoupeného Mgr. Soňou Červinkovou, advokátkou, se sídlem Haštalská 27, Praha 1, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 6. 2012, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 10. 2013, č. j. 16 Ad 53/2012 - 47,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 10. 2013, č. j. 16 Ad 53/2012 - 47, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

- [1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 10. 2013, č. j. 16 Ad 53/2012 - 47 (dále též „krajský soud“ a „napadený rozsudek“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 6. 2012, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky stěžovatele proti rozhodnutí, kterým mu byl přiznán starobní důchod ve výši 2.263 Kč měsíčně.
- [2] Stěžovatel podal proti napadenému rozhodnutí žalobu. Nesouhlasil s tím, že žalovaná při rozhodování o výši jeho starobního důchodu použila podle § 18 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), za základ výpočtu jeho průměrný výdělek v roce 1985, tedy v roce jeho odchodu do Spolkové republiky Německo. Rok 1985 byl posledním

rokem jeho pracovního poměru v Československé televizi a nebyl rokem úplným. Stěžovatel byl přesvědčen, že žalovaná se tímto postupem dopustila tvrdosti při užívání zákona, neboť podle jeho názoru je jako základ výpočtu třeba použít výdělek komplexního kalendářního roku. Jen tak jsou v dosaženém výdělku obsaženy i vedlejší mzdové složky, které jsou vypláceny až na konci kalendářního roku (roční a cílové odměny, osobní ohodnocení, třináctý plat atd.). Dle názoru stěžovatele je § 18 odst. 4 citovaného zákona nutno vykládat v celkovém kontextu zákona, zejména v souvislosti s § 16 odst. 3 citovaného zákona tak, že prodloužením rozhodujícího období před rok 1986 je třeba získat kompletní a transparentní odpracovaný rok a ne nekompletní absolutně nereprezentativní a zavádějící fragment.

- [3] Krajský soud stěžovatelu žalobu zamítl s tím, že v postupu žalované neshledal pochybení. Uvedl, že žalovaná se v napadeném rozhodnutí dostatečným i srozumitelným způsobem vypořádala s námitkami stěžovatele v takovém rozsahu, aby jej pochopil i laik, který jeho obsah hodlá pochopit. Krajský soud se plně ztotožnil s obsahem vyjádření žalované k žalobě i s odůvodněním napadeného rozhodnutí, proto na ně pro stručnost odkázal s odůvodněním, že odpovídají platné právní úpravě a jsou známy všem účastníkům řízení.

II. Kasační stížnost

- [4] Proti napadenému rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Krajskému soudu vytkl, že nesprávně vyložil § 18 zákona č. 589/1992 Sb. (pozn. Nejvyššího správního soudu: stěžovatel tím měl patrně na mysli § 18 zákona o důchodovém pojištění, s jehož výkladem provedeným správními orgány polemizoval již v žalobě) a nesprávně tak určil rozhodné období. Kasační stížnost dále doplnil o argumentaci, v níž poukázal na to, že dle jeho názoru formalistická aplikace citovaného ustanovení měla za následek hrubý nepoměr mezi délkou jeho účasti v systému sociálního zabezpečení a výší důchodu stanovenou napadeným rozhodnutím a způsobila tak jeho diskriminaci ve vztahu k jiným poživatelům starobního důchodu.
- [5] Žalovaná svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

- [6] Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění formálních náležitostí. Konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek krajského soudu vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Podmínka povinného zastoupení ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. je také splněna. Kasační stížnost je tedy přípustná.
- [7] Nejvyšší správní soud poté posoudil důvodnost kasační stížnosti a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

- [8] Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval z úřední povinnosti otázkou, zda je napadený rozsudek přezkoumatelný. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné mimo jiné tehdy „[n]ení-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené“, a to zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, publikovaný pod č. 689/2005 Sb. NSS; všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná na www.nssoud.cz). Z § 157 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, za použití § 64 s. ř. s., plyne, že soudy ve správním soudnictví v odůvodnění svých rozsudků musí (kromě dalších zákonných náležitostí) uvést, jak věc posoudily po právní stránce; není přípustné ze spisu opisovat skutkové přednesy účastníků a provedené důkazy. Soudy dbají o to, aby odůvodnění rozsudku bylo přesvědčivé. V této souvislosti lze odkázat také na závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 17. 8. 2005, sp. zn. I. ÚS 403/03, dostupného z <http://nalus.usoud.cz>, z něhož vyplývá, že pokud právní řešení bez dalšího nevyplývá ze zákonného textu, obecný soud musí v odůvodnění dostatečným způsobem vysvětlit své právní úvahy s případnou citací publikované judikatury nebo názorů právní vědy. Jen tak může být odůvodnění rozhodnutí soudu přesvědčivé a jen tak může legitimizovat rozhodnutí samotné v tom, že správný výklad práva je právě ten výklad, který soud zvolil.
- [9] Stěžovatel jako jediný žalobní bod uplatnil tvrzení, že žalovaná se dopustila nesprávného výkladu § 18 zákona o důchodovém pojištění. Krajský soud se však s tímto žalobním bodem nevypořádal, neboť odůvodnění napadeného rozsudku je tvořeno obsáhlou rekapitulací jednotlivých podání účastníků a shrnutím relevantní právní úpravy, na což navazuje opakované stručné konstatování správnosti napadeného rozhodnutí žalované, bez jakékoli vlastní argumentace krajského soudu. Krajský soud tak v napadeném rozsudku uvádí, že „*postup při stanovení výše starobního důchodu byl dostatečně podrobně a srozumitelně popsán zejména v odůvodnění napadeného rozhodnutí žalované ze dne 18. 6. 2012, ale i v odůvodnění jemu předcházejícího rozhodnutí ze dne 23. 1. 2012*“, „*[v] postupu žalované (...) ani při výpočtu výše tohoto důchodu soud neshledal pochybení. V této věci soud nemohl vyhovět žalobě s požadavkem na zrušení napadeného rozhodnutí žalované s ohledem na všechny zjištěné rozhodné skutečnosti i přes žalobcem opakovaně vyjádřené přesvědčení o správnosti jeho názoru, že za základ výpočtu je třeba použít nikoli rok 1985, tj. rok jeho odchodu do SRN, ale výdělek komplexního kalendářního roku*“. Vlastní odůvodnění, jež je tvořeno v podstatě jediným odstavcem na str. 5 napadeného rozsudku, pak krajský soud zakončuje pasáží: „*ČSSZ proto nepochybila, když námitky žalobce zamítla a dostatečným i srozumitelným způsobem se s nimi vypořádala v odůvodnění rozhodnutí ze dne 18. 6. 2012 v takovém rozsahu, aby jej pochopil i laik, který jeho obsah hodlá pochopit. Soud, který se plně ztotožnil s obsahem citovaných vyjádření žalované, jakož i s odůvodněním napadeného rozhodnutí, proto pro stručnost na ně odkazuje, jelikož odpovídají platné právní úpravě a jsou známy všem účastníkům tohoto řízení.*“

- [10] Z takto koncipovaného odůvodnění nelze jednoznačně seznat, co vlastně bylo důvodem pro zamítnutí žaloby stěžovatele. Na žalobní tvrzení stěžovatele krajský soud nereaguje žádnou vlastní úvahou, pouze mechanicky odkazuje na závěry napadeného správního rozhodnutí, aniž by však závěry správního orgánu, které pokládá za správné, blíže konkretizoval. Napadený rozsudek tak postrádá úplnost, srozumitelnost a přesvědčivost, která je ze strany zákona předpokládána a ze strany účastníků i důvodně očekávána a Nejvyšší správní soud tak pro nedostatek důvodů a tím i nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku nemůže vůbec posoudit, zda je kasační námitka stěžovatele důvodná či nikoli.
- [11] Nejvyšší správní soud podotýká, že si je vědom toho, že v přezkumném řízení vznikají situace, kdy se soud ztotožní s argumentací jedné ze stran sporu. V takovém případě jistě není jeho úkolem v odůvodnění svého rozhodnutí uměle konstruovat jinou formu pro sdělení totožného obsahu, aby se za každou cenu vyhnul přímé citaci vyčerpávajících souladných závěrů či odkazu na ně. Odkazy zpřehledňující tok textu, jež jej mají rovněž zestručnit, jsou pochopitelně přípustné. Soud však nesmí resignovat na svou povinnost vážit důvodnost konkrétních žalobních tvrzení a v případě zamítavého rozhodnutí připojit zřetelné úvahy o tom, proč považuje vznesené výtky za liché, mylné nebo vyvrácené.

IV. Závěr a náklady řízení

- [12] Shora uvedeným pochybením krajského soudu byl naplněn kasační důvod zakotvený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., k němuž Nejvyšší správní soud přihlíží i bez řádně vznesené související námitky, tj. z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s.). Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). V novém řízení bude třeba, aby se krajský soud důsledně zabýval žalobní argumentací a vznesené námitky řádně, tj. přezkoumatelným způsobem vypořádal v odůvodnění svého rozhodnutí.
- [13] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. srpna 2014

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu

